Згідно наказу № 238
від 03.11.2026р.
«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Андрій ДОБАЛЮК
Додаток 1

ПОЛОЖЕННЯ
про запобігання і протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми в стаціонарі для обслуговування дитячого населення КНП «Козівська ЦРЛ КСР»

Положення про запобігання і протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми в стаціонарі для обслуговування дитячого населення (далі — Положення) регулює питання організації захисту дітей від різних форм насильства та жорстокого поводження.

Положення розроблено на основі Законів України «Про запобігання та протидію домашньому насильству», «Про охорону дитинства», «Про внесення змін до деяких законів України щодо запобігання насильству та унеможливлення жорстокого поводження з дітьми» від 06.06.2024 № 3792-IX; Постанов Кабінету Міністрів «Про затвердження Порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі» від 22.08.2018 № 658, «Про забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах» від 01.06.2020 № 585, «Про внесення змін до Порядку забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі дітей, які постраждали від жорстокого поводження» від 28.07.2021 № 775; «Про затвердження Типової програми унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми» № 658 від 04.06.2025, Постанови КМУ № 1513 від 19.11.2025 року «Про затвердження Порядку реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми».

Метою Положення є створення в стаціонарі для обслуговування дитячого населення безпечного та здорового середовища, вільного від усіх форм насильства, та забезпечення механізмів виявлення, реагування і профілактики.

Основні терміни:

- **Безпечне середовище** — комплекс інженерно-технічних, санітарно-гігієнічних та організаційних заходів (лікувально-охоронний режим), спрямованих на запобігання інфікуванню та травмуванню пацієнтів і персоналу.
- **Здорове середовище** — комплексна система, що сприяє одужанню пацієнтів та підтримує добробут персоналу і включає інфекційну безпеку, фізичний комфорт, терапевтичний дизайн, психологічне благополуччя, екологічність, здорове робоче місце.
- **Жорстоке поводження з дітьми** — будь-які форми фізичного, психологічного, сексуального або економічного насильства над дитиною, зокрема домашнього насильства, а також будь-які незаконні угоди стосовно дитини, зокрема вербування, переміщення, переховування, передача або одержання дитини, вчинені з метою експлуатації, з використанням обману, шантажу чи уразливого стану дитини.
- **Насильство** — це будь-які навмисні дії однієї людини по відношенню до іншої, які порушують її конституційні права й свободи і наносять їй моральну шкоду, шкоду її фізичному чи психічному здоров'ю.

Види насильства:

- **Економічне насильство** — форма насильства, що включає умисне позбавлення житла, їжі, одягу, іншого майна, коштів чи документів або можливості користуватися ними, залишення без догляду чи піклування, перешкоджання в отриманні необхідних послуг з лікування чи реабілітації, заборону працювати, примушування до праці, заборону навчатися та інші правопорушення економічного характеру;
- **Психологічне насильство** — форма насильства, що включає словесні образи, погрози, у тому числі щодо третіх осіб, приниження, переслідування, залякування, інші діяння, спрямовані на обмеження волевиявлення особи, контроль у репродуктивній сфері, якщо

такі дії або бездіяльність викликали у постраждалої особи побоювання за свою безпеку чи безпеку третіх осіб, спричинили емоційну невпевненість, нездатність захистити себе або завдали шкоди психічному здоров'ю особи;

- **Сексуальне насильство** — форма насильства, що включає будь-які діяння сексуального характеру, вчинені стосовно повнолітньої особи без її згоди або стосовно дитини незалежно від її згоди, або в присутності дитини, примушування до акту сексуального характеру з третьою особою, а також інші правопорушення проти статевої свободи чи статевої недоторканості особи, у тому числі вчинені стосовно дитини або в її присутності;
- **Фізичне насильство** — форма насильства, що включає ляпаси, стусани, штовхання, щипання, шмагання, кусання, а також незаконне позбавлення волі, нанесення побоїв, мордування, заподіяння тілесних ушкоджень різного ступеня тяжкості, залишення в небезпеці, ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані, заподіяння смерті, вчинення інших правопорушень насильницького характеру.
- **Систематичність вчинення насильства** — два і більше разів протягом року.
- **Посадова особа** — керівник та працівники закладу, які взаємодіють з дітьми.
- **Булінг (цькування)** — психологічне, фізичне, економічне чи сексуальне насильство, тобто будь-яке умисне діяння (дія або бездіяльність), у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, яке систематично вчиняється особою стосовно дитини, з якою вони є учасниками одного колективу, або дитиною стосовно іншого учасника одного колективу та яке порушує права, свободи, законні інтереси потерпілої особи та/або перешкоджає виконанню нею визначених законодавством обов'язків.
- **Мобінг (цькування)** — систематичні (повторювані) тривалі умисні дії або бездіяльність роботодавця, окремих працівників або групи працівників трудового колективу, які спрямовані на приниження честі та гідності працівника, його ділової репутації, у тому числі з метою набуття, зміни або припинення ним трудових прав та обов'язків, що проявляються у формі психологічного та/або економічного тиску, зокрема із застосуванням засобів електронних комунікацій, створення стосовно працівника напруженої, ворожої, образливої атмосфери, у тому числі такої, що змушує його недооцінювати свою професійну придатність.
- **Програма для дитини або іншої особи, яка вчинила булінг (цькування)** — комплекс заходів, що формується на основі результатів оцінки ризиків та спрямований на зміну насильницької поведінки особи, яка вчинила булінг (цькування), формування у неї нової, неагресивної психологічної моделі поведінки у приватних стосунках, відповідального ставлення до своїх вчинків та їх наслідків.
- **Програма для дитини або іншої особи, яка постраждала від булінгу (цькування) або стала його свідком** — комплекс заходів, спрямованих на позбавлення емоційної залежності, невпевненості у собі та формування у особи, яка постраждала від булінгу (цькування) або стала його свідком, здатності відстоювати власну гідність, захищати свої права у приватних стосунках, у тому числі за допомогою уповноважених органів державної влади, органів місцевого самоврядування.

Основні завдання щодо захисту від різних форм насильства та жорстокого поводження в стаціонарі для обслуговування дитячого населення:

Стаціонар для обслуговування дитячого населення з метою унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми забезпечує впровадження таких основних заходів:

1. **Превентивні заходи:**

- затвердження Положення про запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми;
- затвердження форми первинного повідомлення про підозру на випадок насильства щодо дитини згідно з додатком 1 Типової програми унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми (далі — Типова програма);
- інформування дітей, батьків або інших законних представників дитини, працівників з питань унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми;

- проведення оцінювання ризиків насильства та жорстокого поводження з дітьми в діяльності, вжиття заходів, необхідних для їх усунення або мінімізації;
- врахування ризиків насильства та жорстокого поводження з дітьми під час прийому на роботу медичних працівників.

2. **Заходи із виявлення та реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми:**

- організація доступних та безпечних способів повідомлення про випадки насильства та жорстокого поводження з дитиною;
- оперативне реагування за результатами розгляду заяв (скарг, повідомлень) про випадки насильства або жорстокого поводження з дітьми (далі — повідомлення).

3. **Заходи з навчання та підвищення обізнаності щодо унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми:**

- організація тренінгів, інших навчальних заходів для медичних працівників;
- організація інформаційних сесій для дітей (пояснення прав дитини, способів захисту, контактів для звернення).

4. **Заходи з моніторингу та оцінки виконання програми:**

- регулярні самоперевірки (оцінка ефективності заходів, виявлення проблемних аспектів);
- аналіз інцидентів (вивчення випадків насильства для запобігання повторенню).

5. **Заходи з інформування** (розміщення у доступних місцях для дітей та батьків, інших законних представників інформаційних матеріалів із контактами служб допомоги, контактних номерів телефонів для анонімного звернення).

Механізми подання повідомлень:

Стаціонар для обслуговування дитячого населення забезпечує функціонування механізму подання повідомлень, який передбачає:

- інформування дітей та їх батьків або інших законних представників дитини, працівників про їх обов'язок повідомити про випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми з наданням інформації про шляхи інформування про такі випадки;
- забезпечення функціонування різних способів отримання повідомлень про можливі випадки насильства (телефонний зв'язок, електронний лист, зокрема анонімно за бажанням особи, яка залишила повідомлення);
- відповідальна особа для здійснення заходів щодо унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми реєструє повідомлення, що надійшло, в журналі обліку (у паперовій та/або електронній формі) та забезпечує його підготовку до розгляду, розглядає повідомлення протягом однієї доби з дня його надходження;
- у разі виявлення ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною відповідальна особа невідкладно у строк, що не перевищує однієї доби (згідно з наказом — протягом 3 годин), повідомляє про це батькам або іншим законним представникам дитини (крім випадків, коли батьки або інші законні представники дитини є кривдниками дитини), письмово повідомляє уповноваженому підрозділу органу Національної поліції та службі у справах дітей, а також вживає заходів відповідно до Порядку забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі дітей, які постраждали від жорстокого поводження, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 1 червня 2020 р. № 585 "Про забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах".

Відповідальність осіб, причетних до насильства, жорстокого поводження:

- Особи, які вчинили насильство та/або жорстокість по відношенню до інших осіб, притягуються до відповідальності згідно з чинним законодавством.
- Неповідомлення відповідальною особою уповноваженим підрозділам органів Національної поліції України про випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми в стаціонарі для обслуговування дитячого населення тягне за собою відповідальність згідно з чинним законодавством.

Прикінцеві положення:

1. Положення про запобігання і протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми затверджується наказом директора закладу та є обов'язковим до виконання усіма працівниками стаціонару для обслуговування дитячого населення.
2. Працівники стаціонару для обслуговування дитячого населення мають бути ознайомлені з Положенням про запобігання і протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми особисто під підпис.
3. Положення оприлюднюється на вебсайті закладу.